

Oplegger WBI 2017 onder de Omgevingswet - 2020

Dit is een leeswijzer die begrippen uit het Wettelijk beoordelingsinstrumentarium 2017 vertaalt naar de begrippen die in het stelsel van de Omgevingswet worden gebruikt. De lopende beoordelingsronde 2017-2022 kan worden afgerond met de oude terminologie. De oplegger is opgesteld door het ministerie van BZK in overleg met het ministerie van IenW en de Unie van waterschappen.

1. Inleiding

In de Omgevingsregeling is geregeld dat de monitoring voor de omgevingswaarden en de andere parameters voor signalering voor de veiligheid van primaire waterkeringen plaatsvindt aan de hand van de volgende documenten:

- Procedure beoordeling veiligheid primaire keringen (IR, artikel 12.2c en 12.2e);
- Voorschriften bepaling hydraulische belastingen primaire waterkeringen (IR, artikel 12.2b, onder 1);
- Voorschriften bepaling sterkte en veiligheid primaire waterkeringen (IR, artikel 12.2b, onder 2).

Deze documenten zijn overgenomen uit de Regeling veiligheid primaire waterkeringen 2017. Samen vormt dat het Wettelijk beoordelingsinstrumentarium (WBI 2017). De beheerders van primaire keringen gebruiken dit instrumentarium voor de lopende beoordelingsronde 2017-2022. Daarna start de ronde 2023-2035 met een nieuw instrumentarium.

Op 1 januari 2021 is de Omgevingswet van kracht. Deze wet, het Besluit kwaliteit leefomgeving en de Omgevingsregeling kent ten opzichte van de Waterwet een andere terminologie van de normen.

- de ondergrens heet voortaan omgevingswaarde;
- de signaleringswaarde heet voortaan andere parameter voor signalering (signaleringsparameter);
- de beoordeling van de waterveiligheid heet het monitoren van de omgevingswaarde en andere parameter voor signalering.

Om de beheerders in staat te stellen om alle beoordelingen die onderdeel uitmaken van de lopende beoordelingsronde op dezelfde wijze uit te voeren, is overgangsrecht van toepassing. Dit is ook van belang voor het opstellen van het landelijk veiligheidsbeeld dat de minister op basis van deze beoordelingen aan de beide Kamers der Staten Generaal moet sturen. Daarnaast is deze oplegger vastgesteld voor de beoordelingsronde die start in 2023. Voornemen is tegen die tijd een hernieuwd beoordelingsinstrumentarium in lijn met de Omgevingswetterterminologie gereed te hebben. Mocht de introductie van dit instrumentarium worden uitgesteld, dan is deze oplegger geformuleerd op het – ook onder de Omgevingswet geldende – WBI. Hierdoor zijn de beoordelingen methodisch, getalsmatig en qua terminologie gelijkwaardig gemaakt voor de Omgevingswet.

Overgangsrecht

Met het overgangsrecht worden de artikelen uit het Besluit kwaliteit leefomgeving die betrekking hebben op de verslaglegging van de beoordelingen door beheerders uitgesteld tot 1 januari 2023. Tot die tijd zijn de regels uit de Waterwet nog van toepassing en kunnen beheerders de terminologie van het WBI 2017 blijven gebruiken. Na 1 januari 2023 start een nieuwe beoordelingsronde volgens een nieuw instrumentarium waarin wel de terminologie uit de Omgevingswet wordt toegepast. De Omgevingsregeling wordt dan aangepast.

Oplegger

De oplegger is een leeswijzer die de gebruikte begrippen in de drie documenten van het instrumentarium vertaalt naar de begrippen die in het stelsel van de Omgevingswet worden gebruikt. Ook geeft deze oplegger aan welke bepalingen uit de Omgevingswet in de plaats treden van bepalingen in de Waterwet, waarnaar in het instrumentarium wordt verwezen. Met deze oplegger wordt dus duidelijk hoe de begrippen uit het instrumentarium onder de Omgevingswet moeten worden gelezen.

1. Terminologie

Deze paragraaf zet de begrippen uit het wettelijk instrumentarium 2017 om naar de begrippen die in de Omgevingswet worden gebruikt.

Omgevingswaarden en andere parameters voor signalering

Leesregel: Voor "ondergrens" moet gelezen worden "omgevingswaarde".

Uitzonderingen op deze leesregel zijn te vinden in Procedure beoordeling veiligheid primaire keringen, blz. 53 en 59,) waar "ondergrens" niet anders gelezen dient te worden.

Waar "de norm in de Waterwet" wordt gebruikt, moet gelezen worden "de omgevingswaarde".

Waar "de normen in de Waterwet" wordt gebruikt, moet gelezen worden "de omgevingswaarde en andere parameter voor signalering".

Waar in bijlage III "*Peis;ond*" wordt gebruikt, moet gelezen worden: "*Peis;ogw*".

Leesregel: Waar "signaleringswaarde" wordt gebruikt, moet gelezen worden "de geldende andere parameter voor signalering" of "signaleringsparameter".

De parameter/ begrip "*Peis;sig*" behoeft geen aanpassing.

Veiligheidsoordeel

Waar in de drie documenten op blz. 7 en in de Procedure beoordeling veiligheid primaire keringen, blz. 67 "het veiligheidsoordeel" is gedefinieerd als oordeel over de veiligheid tegen overstromen van het dijktraject, wordt deze definitie uitgebreid met de zin "Dit zijn de resultaten van de monitoring en beoordeling van de omgevingswaarden en andere parameters voor signalering". Zodoende behoeft het begrip veiligheidsoordeel geen vervanging.

Beoordeling / Monitoring

Waar in het WBI 2017 de tekst "het uitvoeren van een veiligheidsbeoordeling conform het WBI 2017" wordt gebruikt, moet gelezen worden: "de monitoring van de omgevingswaarden en andere parameters voor signalering" (bedoeld in artikel 20.3 Omgevingswet). Hiermee wordt hetzelfde bedoeld. De "beoordelingsronde" wordt dan ook "monitoringsronde" genoemd.

Toelichting: in de Omgevingswet is geregeld dat "voor iedere vastgestelde omgevingswaarde (...) de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de belasting door activiteiten of de concentratie of depositie van stoffen in de fysieke leefomgeving door monitoring wordt bewaakt. Daarbij wordt beoordeeld of aan die omgevingswaarde of alarmeringswaarde wordt voldaan." (artikel 20.1, lid 1). Het gaat hier dus om de beoordeling van de resultaten die met de vastgestelde methode (het beoordelingsinstrumentarium) zijn verkregen. Het begrip monitoring moet niet verward worden met monitoring, de continue inspectie in het kader van de zorgplicht.

Voorschrift / methode

Waar "voorschrift" of "voorschriften" wordt gebruikt, moet gelezen worden "methode" of "methodes". Waar verwezen wordt naar een methode uit de onderliggende documenten/handleidingen bij het WBI 2017 met het woord "voorschrift" in de titel, moet hier de originele titel gelezen worden. Dit komt voor in Voorschriften bepaling hydraulische belastingen primaire waterkeringen, blz. 48 en Voorschriften bepaling sterkte en veiligheid primaire waterkeringen, blz. 137.

Toelichting: Het begrip "voorschrift" wordt in de Omgevingswet gebruikt voor voorschriften die verbonden kunnen worden aan vergunningen. In het WBI wordt "voorschrift" gebruikt als methode voor de wijze van beoordeling en toetsing door bepaling van de hydraulische belasting en de sterkte van een dijktraject in de actuele toestand door metingen, berekeningen en modellen.

Rapportage / Verslag

Waar in de Procedure beoordeling veiligheid primaire keringen "rapportage" wordt gebruikt, moet gelezen worden "verslag".

Toelichting: Met het begrip rapportage wordt bedoeld op het verslag over de waterstaatkundige toestand van een primaire waterkering waarover een waterschap het beheer heeft. Dit verslag moet elke twaalf jaar worden verstrekt aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Uitzonderingen op deze leesregel zijn de gehele documenten Voorschriften bepaling hydraulische belastingen primaire waterkeringen en Voorschriften bepaling sterkte en veiligheid primaire waterkeringen waar het begrip "rapport" en "rapportage" niet anders gelezen moet worden, omdat hier verwezen wordt naar externe bronnen.

Keur / waterschapsverordening

Waar "Keur" wordt gebruikt, moet gelezen worden "waterschapsverordening".

2. Verwijzingen naar Waterwet

Waar verwezen wordt naar de Waterwet moet de overeenkomstige tekst uit de Omgevingswet gelezen worden. Voor de duidelijkheid wordt, zo mogelijk, voor al deze gevallen de overeenkomstige tekst weergegeven.

WBI 2017	Leesregel
Bijlage I, blz. 5, voetnoot 1: "Artikel 2.12, vijfde lid, Waterwet"	"Artikel 10.9, lid 2 Besluit kwaliteit leefomgeving".
Bijlage I, blz. 5, voetnoot 1: "Zie artikel 2.12, vierde lid, Waterwet"	"Zie Artikel 10.9, lid 2 Besluit kwaliteit leefomgeving".
Bijlage I, blz. 6, voetnoot 3, Bijlage II, blz. 6, voetnoot 1 en bijlage III, blz. 9, voetnoot 1: "Deze definitie van faalkans wijkt af van de definitie van faalkans in artikel 1.1. van de Waterwet. Het begrip "faalkans" in de Waterwet is specifiek gekoppeld aan voorliggende keringen, en komt daar in de plaats van het begrip "overstromingskans" dat voor de overige primaire keringen wordt gebruikt."	In Omgevingswet en -besluit is faalkans niet gedefinieerd. Voor de monitoring wordt de definitie uit het instrumentarium gebruikt.
Bijlage I, blz. 9: "Een traject is een dijktraject als bedoeld in de Waterwet."	"Een traject is een dijktraject als bedoeld in het Besluit kwaliteit leefomgeving."

WBI 2017	Leesregel
Bijlage I, blz. 22: [over te treffen voorzieningen en termijnen] verwijzing naar "artikel 2.12, zesde lid, van de Waterwet"	In de Omgevingswet is deze regel niet overgenomen. Hier is de procedure leidend; het verslag bevat een omschrijving van de voorzieningen die op een daarbij aan te duiden termijn nodig worden geacht.
Bijlage I, blz. 25: "Per 1-1-2017 zijn ook voor voormalige "b-keringen" normen vastgelegd in de Waterwet."	"Per 1-1-2017 zijn ook voor voormalige "b-keringen" normen vastgelegd in de Waterwet. Deze keringen en de normen zijn overgenomen in de Omgevingswet"
Bijlage I, blz. 25: "Naast een faalkans is daarom voor deze keringen in de Waterwet een aparte eis voor betrouwbaarheid van de sluiting vastgelegd."	"Naast een faalkans is daarom voor deze keringen in het Besluit kwaliteit leefomgeving een aparte eis voor betrouwbaarheid van de sluiting vastgelegd."
Bijlage I, blz. 26: "Daarom wordt voor deze kering de kans op niet sluiten meegenomen in de hydraulische belasting (HB) die op grond van artikel 2.3 van de Waterwet voor de achterliggende primaire keringen wordt bepaald."	"Daarom wordt voor deze kering de kans op niet sluiten meegenomen in de hydraulische belasting (HB) die op grond artikel 10.8aa van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor de achterliggende primaire keringen wordt bepaald."
Bijlage I, blz. 26: "Is de faalkans in gesloten toestand kleiner dan de norm in de Waterwet"	"Is de faalkans in gesloten toestand kleiner dan de norm in het Besluit kwaliteit leefomgeving"
Bijlage I, blz. 26: "In de Waterwet is voor één compartimenterende kering een overstromingskans opgenomen, namelijk de Diefdijk."	"In het Besluit kwaliteit leefomgeving is voor één compartimenterende kering een overstromingskans opgenomen, namelijk de Diefdijk."
Bijlage I, blz. 27: "In de Memorie van Toelichting bij wetsvoorstel wijziging Waterwet staat"	De regels over het Hoogwaterbeschermingsprogramma blijven achter in de Waterwet. Hier lezen: "Waterwet".
Bijlage I, blz. 34: definitie binnendijks duingebied: "Duingebied waarvoor de primaire veiligheid volgens de Waterwet wordt geborgd."	"Duingebied waarvoor de primaire veiligheid volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt geborgd."
Bijlage I, blz. 36: definitie calamiteitenplan: "Volgens de Waterwet zijn waterbeheerders verplicht dit op te stellen."	"Volgens de Omgevingswet zijn waterbeheerders verplicht dit op te stellen." [artikel 19.14]
Bijlage I, blz. 51: definitie Legger: "Kaart met juridische status die waterkeringbeheerders op grond van artikel 5.1 van de Waterwet moeten opstellen."	"Kaart met juridische status die waterkeringbeheerders op grond van artikel art. 2.39, eerste lid, van de Omgevingswet moeten opstellen."
Bijlage I, blz. 51: definitie normtraject: "Waterkeringtraject of (in juridische termen) dijktraject waarvoor in de Waterwet een faalkanseis is gegeven."	"Waterkeringtraject of (in juridische termen) dijktraject waarvoor in het Besluit kwaliteit leefomgeving een faalkanseis is gegeven."
Bijlage I, blz. 58: definitie primaire waterkering: "Waterkering die beveiliging biedt tegen overstroming doordat deze behoort tot een dijktraject waarvoor een norm is opgenomen in de Waterwet."	"Waterkering die beveiliging biedt tegen overstroming doordat deze behoort tot een dijktraject waarvoor een norm is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving."

WBI 2017	Leesregel
Bijlage I, blz. 69: definitie waterkering-beheerder: "Krachtens de Waterwet aangewezen verantwoordelijke voor het beheren van de (primaire) waterkeringen."	"Krachtens de Omgevingswet aangewezen verantwoordelijke voor het beheren van de (primaire) waterkeringen." [artikel 2.17]
Bijlage I, blz. 70: voetnoot 5: "Deze definitie [van waterstaatswerk] wijkt af van de definitie van waterstaatswerk in artikel 1.1 van de Waterwet. 'Waterstaatswerk' is in de Waterwet gedefinieerd als oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering of ondersteunend kunstwerk."	"Deze definitie wijkt af van de definitie van waterstaatswerk in de bijlage bij de Omgevingswet. 'Waterstaatswerk' is in de Waterwet gedefinieerd als oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering of ondersteunend kunstwerk"
Bijlage III, blz. 31, 37, 45 en 134: Beschrijving Ltraject: "Lengte van het dijktraject zoals vastgelegd in Bijlage II van de Waterwet [m]."	"Lengte van het dijktraject zoals vastgelegd in Bijlage II van het Besluit kwaliteit Leefomgeving [m]."
Bijlage III, blz. A1: "Op grond van artikel 5.1 van de Waterwet draagt de beheerder zorg voor de vaststelling van een legger."	"Op grond van artikel 2.39 Omgevingswet draagt de beheerder zorg voor de vaststelling van een legger."